

REVISTA ECONOMICĂ.

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC.

Organul oficial al „SOLIDARITĂȚII”, asociațiune de institute financiare ea însoțire.

Apare odată pe săptămână.

Membri ai asociațiunii „SOLIDARITATEA” sunt:

Agricola (Etica), Agricola (Hunedoara), Agricola (Lugoș), Agricola (Sebeșul-săsesc), Albina, Ancora, Ardeleana, Arieșana, Armonia, Auraria, Aurora (Baia-mare), Avrigeana, Bănățana, Banca Poporală (Caransebeș), Banca Poporală (Dej), Banca Poporală, Arpașul-inf.) Berzovia, Bihoreana, Bistrițana, Boșana, Brădetul, Buciumana, Cassa de păstrare (Mercurea), Cassa de păstrare, (reuniune) (Săliște), Câmpiana, Cârțișoreana, Chiorana, Chiseteiana, Codreana, Codrul (Buteni), Codru (Lupșa), Comuna, Concordia (T.-Uzdin), Concordia (Gherla), Cordiana, Coroana (Bistrița), Corvineana, Creditul, Crișana, Cugiereana, Decebal, Detunata, Doina, Drăganul, Dundreana, Economia (Cohalm), Economul, Făgetana, Frăția, Frățietatea, Furnica, Geogeană, Gloria, Grănișterul, Hașegana, Însoțire de credit (Veștem), Institut de credit (Mehadia), Institut de credit (Gavoșdia), Isvorul, (Sângiorgiu), Isvorul (Sebeșul-inf.), Isvorul (Ighiu), Iulia, Lăpușana, Ligediana, Lipovana, Luceațarul, Lumina, Mărgineana, Mercur, Mielul, Minerva, Munteana (Corniareva), Murășiana, Murășanul, Maramurașana, Nădlăcana, Negoiul, Noiana, Olteana, Oraviciană, Orientul, Patria, Piatra, Plugarul (Săcădate), Poporul (Lugoș), Poporul (Săliște), Porumbăceana, Progresul, Reun. de impr. și păstrare (Ily-mare), Rureana (Cap.-Mănăstur), Săcana, Săimăreana, Sebeșana (Caransebeș), Sebeșana (Sebeșul-săsesc), Secășana, Selăgeana, Sentinela, Silvania, Someșana, Speranța (Hosman), Steaua, Șercăiana, Șoimul (Uioara), Șoimul (Vașcău), Trărnăveana, Timișana, Țibleşana, Unirea, Vatra, Victoria, Viitorul, Voileana, Vlădeasa, Vulturul (Sânmartin), Vulturul (Tășnad), Zărândeana, Zlăgnea, Zorile.

Abonamentul:

pe 1 an K 20—, pe 1/2, an K 10—

Redactor responsabil:

VASILE VLAICU.

Taxa pentru inserțiuni:

de spațiul unui cm² câte 15 fileri.

Contribuția de avere odată pentru totdeauna.

Între problemele financiare, cari pretind o soluție urgentă după războiu, este și contribuția de avere odată pentru totdeauna. Miniștrii de finanțe ai monarhiei noastre au sulevat chestiunea încă din vara anului 1917. În Germania se poate discuta, ce este mai preferabil: amortizarea datoriilor de războiu prin generația actuală, sau transmiterea lor pe umerii generațiilor viitoare. În monarhia Austro-Ungară însă contribuția de avere odată pentru totdeauna este o necesitate, în vederea delăturării din circulație a produsului de bancnote, pentru restabilirea relațiilor normale valutare. Cele 20 miliarde bancnote astăzi în circulație trebuiesc necondiționat retrase.

Însă pentru regularea și restabilirea valutei este de mare importanță nu numai retragerea celor 20 miliarde bancnote din circulație, ci și creditul de lombard, ce apasă asupra obligațiilor de războiu, care încă trebuie sistat prin constrângerea debitorilor la achitarea lombardului și la rescumpărarea obligațiilor depozitate. Suma totală a creditului de lombard acordat de institutele financiare asupra obligațiilor împrumuturilor de războiu se cifrează, la noi, evaluativ la 10 miliarde coroane. Operațiunea aceasta de rescumpărare forțată este inevitabilă, pentru că în caz contrar valuta noastră e amenințată în permanență prin institutele financiare, cari la ocaziuni de criză ar asaltă Banca Austro-Ungară cu cereri de credit pe lombard, cu efecte de războiu.

Pentru regularea valutei pe calea aceasta singura modalitate este contribuția de avere odată pentru totdeauna. Ideea se ventilează deocamdată în literatura de specialitate, invocându-se motive pro și contra. Contrarii, aderenții ai inflaționismului, susțin, că economia națională s'a întărit prin creșterea averilor și a veniturilor, deci menținerea nivelului de prețuri actual e o necesitate. Evident, inflaționiștilor le scapă din vedere, că prosperitatea economică de azi e numai o ficțiune și că abundența de bani actuală e numai o abundență de hârtie cifrată. Mai

susțin inflaționiștii, că e suficientă o repartizare a sarcinilor de războiu pe mai mulți ani. Însă argumentarea nu se potrivește, deoarece azi e vorba de regularea valutei, iar nu numai de amortizarea datoriilor de războiu.

Contrarii contribuției de avere odată pentru totdeauna mai susțin, că:

1. Rentabilitatea capitalului e mai mare în mâni private decât în mâinile statului.

2. Că prin contribuția de avere odată pentru totdeauna statul sugrumă găina, care aveă să-i dea ouă de aur. De unde își va crea statul noi isvoare de venit, dacă suprimă forța de reproducție a capitalului?

3. Baniii rămân în țară. Omul nu poate fi și creditorul și debitorul său propriu. Plus și minus se egalează de sine și ne rămâne saldul chiar și fără contribuția de avere.

4. Timpurile critice, ce vor urma la sfârșitul războiului nu sunt potrivite pentru astfel de reforme sguđuuitoare, cari însemnează numai perpetuarea măsurilor de forță practicate în decursul războiului.

5. Averele preste tot nu e un criteriu pentru capacitatea de prestațiuni economice, pentru care criteriul sănătos sunt numai veniturile.

Din contră se replică din partea aderenților contribuției de avere odată pentru totdeauna, că:

1. Producțiunea trebuie liberată de sarcini, pentru că orice producător liber de datorii prestează mai mult și reușește mai bine în toate.

2. Vorba, că banii rămân în țară nu se potrivește, deoarece contravaloarea împrumuturilor de războiu s'a risipit în vânt, s'a consumat pentru scopuri neproductive.

3. Suma totală a datoriilor de stat nu e permisă să crească preste măsura, în care interesele acelor devin insuportabile. La reforma impozitelor lui Tellezky lumea s'a plâns pentru surplusul de 297 milioane și la reforma lui Wekerle lumea eră desepărată pentru surplusul de 211 milioane. Dar dacă se vor cere anual venituri curente de impozite de 2 miliarde?

4. Nu se potrivește nici obiecțiunea cu reducerea forței de reproducțiune, deoarece contribuția de avere se poate executa într-o formă de anuități prin intermediul unei bănci de emisiune de obligațiuni în scopul acesta. Efectele împrumuturilor de războiu încă au să fie schimbate direct în obligațiuni de felul acesta.

Rezultă, că problema contribuției de avere odată pentru totdeauna este cât se poate de grea și complicată.

Ce privește realizarea problemei, e de mare importanță evaluarea averii naționale a statului. După Dr. Fellner averea națională a Ungariei se cifrează la 45 miliarde, din care sumă contribuția de avere va avea să ridice o cheie de 20%, scoțând 10 miliarde bancnote din circulație. O cheie mai mare va scoate de sigur și mai mult. (Vezi și «Revista Economică» anul 1917 pag. 359).

Tehnica contribuției de avere va avea să se întemeieze pe baza evaluării, ce are să o facă oficiile de dare: sau după metoda subiectivă, prin fasiuni, sau după metoda obiectivă prin eruarea averilor imobile prin cărțile funduare și prin stampilarea valorilor. Se reproduc memcrabilele cuvinte ale ministrului de finanțe de pe vremuri Ghyczy rostite în o ședință dela începutul anilor 1870 în noul parlament: «Națiunile pot fi zdrobite cu armele, dar tot așa ele pot fi ruinate și prin dificultăți financiare; în timp ce însă e glorioasă moartea pe câmpul de luptă, ruina financiară e totdeauna rușinoasă».

Forța financiară a Ungariei va da fără îndoială o probă strălucită de capacitatea ei acum, ca și cu ocazia restaurării financiare dela restabilirea constituției și garanție suficientă e voința de fer a cetățenilor.

Reflexiunile de mai sus asupra contribuției de avere odată pentru totdeauna, le redăm după dir. Dr. E. Makai.

Din partea noastră adăugăm o observare și anume:

Pentru indulgența sa cetitorul de azi al expunerilor de mai sus merită mulțămită și recunoștință. Inșă cetitorii de peste 50—100 de ani ai viitorului, răsfoind filele noastre de azi, probabil, că nu vor fi atât de indulgenți. Ei vor pune, credem, și întrebări cu privire la scopul și necesitatea inflației de bancnote, când nu va mai fi cine să le răspundă, dintre cei competenți și răspunșători.

V. V.

Pro domo.

— Cuvinte rostite în adunarea acționarilor «Băncii generale de Asigurare», ținută la 7 Maiu 1918 în Sibiiu, de Ioan I. Lăpădatu. —

(Continuare și sfârșit).

Dar, Onorată adunare generală, dl Dr. Amos Frâncu nu se mulțamește a cere numai să se abzică contractele de reasigurare, ci merge și mai departe și Vă arată neajunsuri și scăderi și în ce privește gestiunea de administrație internă a societății. Vă cere să declarați, că așteptați dela noi să adoptăm uzanțele comerciale, să evităm inconvenientele, să resolvim la timp chestiunile, iar în contactul cu clientela să fim de o perfectă urbanitate, loialitate și legalitate. Cetind cineva această parte a propunerilor din chestiune, prea ușor ar putea crede, că la institutul nostru nu se ține seamă de uzanțele comerciale și nici de dispozițiunile legilor, se caută într'adins pricini, actele și scrisorile nu se rezolvesc

la timp, și că preste tot ceice lucrăm aici, am fi lipsiți de urbanitate și de loialitate.

M'am întrebat, ce am putut greși și ce a putut fi cauza, că astfel de chestiuni neobicinuite să fie aduse inaintea adunării generale? Până a Vă răspunde, Vă rog să-mi permiteți să deschid o paranteză.

În anul trecut au ieșit dela centrala noastră 22,104 piese de postă. La o astfel de lucrare mare, când nu am mai rămas decât numai patru funcționari cu praxă și când suntem nevoiți a ne ajuta, cum putem, cu puteri auxiliare, se poate ușor întâmplă, să se ivească întâzieri de răspunsuri, între-lăsări, ori chiar și alte neajunsuri. Acestea însă sunt numai întâmplări, nu sistem. Voința și silința de a lucra totul cât mai bine, nu lipsește nici azi. Iar cu urbanitatea și loialitate mergem uneori până la extrem. Sunt însă, Domnilor, oameni, cu cari ori cât ai voi, nu poți ieși la cale. Voia nu le-o poți face nici odată. Pentru ei numai aceea este bine, ce gândesc și fac dâșii. Insanități lor și-le cred dogme, iar convingerile bazate pe judecățile reale ale altora, sunt pentru ei aberațiuni. Natural, în raporturile noastre cu astfel de oameni nu va prinde mirarea pe nimenea, dacă ne mai aducem aminte de vorba aceea: «Cum e bună-ziuă, așa e și mulțamul». De altfel în astfel de elemente societatea nu perde nimic, căci aproape fără excepție sunt incapabile de servicii reale. Cel mult le determină pentru o «rezistență pasivă», când pentru una «activă» nu mai au vlagă.

Cu acestea închid paranteza și vin să Vă arăt, care sunt, după părerea mea, motivele acuzelor privitoare la gestiunea noastră internă. Motivele acestea nu pot fi decât un răspuns, ce s'a dat reprezentantului fondatorilor cunoscutei întreprinderi nouă de asigurări din Cluj. Inșă Vă rog să-mi credeți, și poate va veni timpul să o și dovedesc, că ori și cum și ori și când am fi răspuns înțelocutorilor noștri, totul era indiferent. La mijloc sunt chestiuni, cari orice am fi făcut, nu se puteau sfârși alt cum, decât prin înființarea unei societăți de concurență. Și în această ordine de idei, trebuie să ne mirăm și mai mult, că se propune adunării generale să enunțe, că e inadmisibil, ca direcțiunea băncii noastre să refuze colaborarea la alte institute de asigurare, ce s'au format, sau se vor formă în sânul poporului nostru, pentru ramuri de asigurare, pe cari noi nu le cultivăm. Se face această propunere, când bine se știe, că în sensul statutelor sale, societatea noastră e în drept să cultive toate ramurile asigurărilor elementare și de vieață, cunoscute și uzitate. Așa-zisele «asigurări populare» nu sunt un ram special de asigurări, ci numai o specie denaturată a asigurărilor de vieață normale. Dar, asupra acestei chestiuni, poate veți avea ocazie să Vă lămurii în curând și mai bine. Ajunge să amintesc, că acei, cari ne cer să nu denegăm colaborarea noastră la alte institute de asigurare, în prima linie la celce voiesc dâșii să-l înființeze, nici până azi nu ne-au arătât în mod lămurit, ce fel de asigurări voiesc dâșii să cultive? Adăpostiți sub firma prea puțin definită a «asigurărilor populare fără vizită de medici» azi, când trebuie să se prezinte tribunalului comercial, sunt siliți să arete mai clar, că e vorbă de asigurări de vieață și — cum s'a arătât în un articol recent din «Revista Economică» — cu destule cercetări medicale. Se poate, Domnilor, o ciudătenie mai mare decât aceasta?

* * *

Tendințele de a ne disciplina cu ori ce preț, nu se opresc însă la gestiunea administrativă a societății noastre. Vi-se cere să mai enunțați, că *funcționarii, în frunte cu directorul executiv să lucreze numai în birou și să nu încheie afaceri în teren*, lăsându-se să se înțeleagă, că prin afacerile încheiate de funcționari s'ar păgubi reprezentanții externi ai societății noastre și afirmându-se, că prin lipsa directorului din birourile societății, serviciul suferă, fiind publicul avizat la organe «nepotrivite pentru scopuri de conducere».

Eu știam, Onorată adunare generală, că sunt societăți de asigurare, cari pun premii pentru funcționarii, ce se disting și pe terenul acvirării de afaceri, și că la un asureur abilitatea în această privință este cea mai distinsă calitate, cu care se poate recomanda. La o societate de asigurare numai mișcarea continuă din toate părțile și a tuturor factorilor, ce o compun, poate produce vieață. Fără mișcarea tuturor factorilor, societatea este moartă și funcționarii, cari nu vor să știe de activitatea practică ar putea să se usuce în birourile lor, împreună cu institutul însuși. Un funcționar nu poate fi pedecă pentru activitatea de acvișie a nimănui, și în special la societatea noastră, nu ni-se va putea arăta un singur caz, ca un organ extern să poată dovedi, că a fost scurtat prin activitatea vre-unui organ intern al nostru. În schimb, eu pot dovedi fără greutate, că dacă ne-am fi bazat pe activitatea externă, mare în vorbe și mică în fapte, a unor bănci de-ale noastre și, dacă nu ar fi lucrat funcționarii noștri în teren, producând cele mai bune afaceri, societatea noastră nu ar dispune de incasso, la care a ajuns.

Ce privește observarea, că serviciul suferă prin lipsa directorului din birou, și că nu avem organe potrivite pentru scopuri de conducere în locul lui, fie-mi permis să fac două observări. Directorul lipsește numai în cazuri când afaceri importante și interesul societății reclamă aceasta și al doilea, că în serviciul centralei, pe lângă director, mai sunt încă trei funcționari superiori, dintre cari doi și de prezent la posturile lor, cu studii, calificării și titluri universitare, toți bine versați în tehnica, jurisprudența și practica afacerilor de asigurare.

* *

Di Dr. Amos Frâncu devine însă și marimimos. Interesul său față de societatea noastră, este fără margini, căci dânsul propune să *se reguleze adausele de scumpete* prin norme stabilite de adunarea generală și încă cu un minimum de 60%. Stau bun, Domnilor, că, dacă ar fi știut, cum e aranșată la noi această chestiune și că prin propunerea făcută aproape numai directorul executiv ar ajunge la favoruri materiale mai considerabile, zic, stau bun, că această parte a propunerilor sale n'ar fi văzut lumina zilei. La noi, și aceasta — Vă rog să-mi iertați, dacă o descoper — la propunerea mea. s'a adoptat din capul locului principiul, că cei cu salare mai mici să primească adause în procente mai urcate, adause, cari să se reducă treptat cu mărimea salarelor. Astfel, pe când unii din personalul de serviciu primesc adause de 100—120%, pe atunci, pentru directorul societății a rămas cvota cea mai redusă și anume 26%. Eu recunosc, că adausele în vigoare la institutul nostru sunt cu mult prea neînsemnate, decât să poată face față scumpetei enorme din ziua de astăzi. Tocmai de aceea, probabil, vor trebui să se facă propuneri pentru o nouă regulare a lor. Vă asigurăm însă, că

principiile observate în trecut, nu le vom abandona nici în viitor, și nu ne vom lăsa seduși de sisteme în aparență echitabile pentru toți funcționarii, în fond însă binevenite numai pentru cei cu salare mari și în special pentru câte un director.

* *

Și acum Vă rog să-mi dați voie să trec la acele chestiuni, cari mă privesc personal. Spre a le elucida atât mai bine, voi tracta: *chestiunea beneficiilor mele, ca director al societății, chestiunea speselor și diurnelor și chestiunea ocupațiilor mele laterale, toate în raport cu funcțiunea mea la institut*. Comentări mă voiu feri a face și mă voiu mulțumi, ca, din expunerile mele, fiecare să-și facă judecata asupra speselor, zise, enorme, diurnelor neproportionate, venitelor particulare și a altor grațiozități de felul acesta.

Funcțiunea, ce o ocup azi la societatea noastră mi-a fost oferită, și s'au făcut — cum mulți o știu — destule insistențe, până m'am putut decide a o accepta. Să iertați, dacă, contra firii mele, mă văd nevoit a accentua această împrejurare. Trebuie însă să o fac ca un răspuns acelor suflete înăcrite, care își varsă năcazul neputinței lor prin aluzii echivoce, comunicate băncii noastre, chiar și în epistole oficiale, sub firme onorabile, și după cari eu aș fi fost introdus la acest institut prin un «nepotism».

D-Voastră știți, Domnilor, că prin trecerea mea la această instituțiune, am părăsit o funcțiune, care sub raport moral și — dupăcum Vă voi arăta îndată — chiar și sub raport material nu era cu nimic inferioară, celei ce am ocupat. Am părăsit un post sigur, definitiv, împreună cu drept de pensiu și am venit la o întreprindere nouă, în viitorul căreia cei mai mulți nu aveau încredere. Am venit dela o lucrare normală și liniștită, la una neasemănat mai grea, mai istovitoare și plină de sbuciumări. Am venit din un oraș cu relații de traiu mai ieftine, în altul cu relații mai scumpe.

Intre astfel de împrejurări, întreb eu, cine mi-ar fi putut lua în nume de rău, dacă ași fi făcut pretențiuni mai mari, ca beneficiile materiale ce le-am avut sau le puteam avea în funcțiunea ce părăsiam? Cine, mai cu seamă, că mai aveam și răspunderea morală pentru existența și viitorul familiei mele. Și cu toate acestea, Domnilor, și cu toatăcă eram în o situație excepțional de favorabilă, spre a-mi putea menaja interesele mele materiale, căci eram singurut chemat a ocupa acest post, cu toate acestea n'am făcut-o și n'am pretins mai mult, decât aceea ce aveam, respective puteam avea în funcțiunea mea de director al institutului «Ardeleana». Am cerut un salar fundamental de Cor. 6,000—, adecă atât, cât mi-se pusesse în vedere la institutul numit dacă rămân în serviciul lui, ceea ce am dovedit-o cu o scrisoare oficială din partea direcțiunii. Am cerut aceeași bani de cvatir, adecă 30%, cât aveam și am mai cerut, ca tantiema ce am avut-o în anul ultim al serviciului meu la «Ardeleana», să mi-se asigure, ca adaos personal. Atât am cerut și nimic mai mult și istă, în această adunare generală e de față referentul de atunci al direcțiunii noastre, actualul prezident, dl Dr. Oct. Russu, care Vă poate mărturisi, — ceea ce de altfel se găsește și în acte — că n'am acceptat nici măcar salarul fundamental de Cor. 8,400—, ce eră să mi-se propună și — desigur — să mi-se și dee în noul meu post. Nu l-am acceptat, pentru că nu voiam să împovărez cu spese o instituțiune, de care mă hotărisem a-mi lega viitorul și pentru că nu-mi con-

veneă, ca cineva să poată presupune, că am abuzat de situația favorabilă în care, personal, mă găsiam. Astfel am rămas cu salariul arătat, cu care funcționez de aproape 7 ani, în decursul cărora am mai primit două trienalii de câte Cor. 600.—.

Veți crede poate, Domnilor, că am umblat mai bine cu diurnele și speșele de călătorie. Ei bine, prin contractul meu cu societatea mi-s'au stabilit diurne de Cor. 20.—, iar pentru capitala țării și străinătate Cor. 30.—. Pe calea ferată mi-s'a stabilit echivalentul biletului de cl. I., iar taxele de trăsuri după împrejurări. În aceste condițiuni mi-am îndeplinit exmisiunile până în Sept. 1917, când diurnele s'au urcat provizor cu 50%.

Permiteți-mi să Vă arăt acum, ce sume am încassat eu, ca diurne și speșe de călătorie, de când sunt în serviciul societății și aceasta și-a început activitatea.

În 1912, când în scopul organizării societății, am cercetat cea mai mare parte a ținutului românesc din patrie, am încassat total — pentru 22 de călătorii de câte mai multe zile — Cor. 4,664.30. Afacerile încheiate de mine — și anume numai cele de vieță — în acest an le-am cedat institutului libere de proviziuni, prin ceace a câștigat efectiv minimum Cor. 6,200.—. Astfel bilanțul călătoriilor mele din 1912 s'a încheiat pentru institut cu un profit curat de Cor. 1,535.70. Pentru mine? Vă rog să-mi credeți, cu trudă, decepții sufletești și alta nimic.

În 1913 — tot pentru 22 de călătorii și tot în afaceri de organizare — am încassat Cor. 3,696.50, iar din afacerile produse, dar numai din acelea, cari și azi sunt în vigoare, institutul a beneficiat la proviziuni Cor. 2,870.—. Bilanțul s'a încheiat cu o sarcină pentru institut de Cor. 826.50.

În 1914 — pentru 13 călătorii — am încassat Cor. 1,743.—, iar afacerile produse prin mine au adus la provizii minimum Cor. 1,825.—. Bilanțul se încheie cu un plus pentru institut de Cor. 82.—.

În 1915 pentru 3 călătorii, dintre cari două în capitală — am încassat Cor. 503.20.

În 1916, când am transportat valorile, iar mai târziu ne-am refugiat cu institutul și când a trebuit să ținem ședințe în Oradea-mare și Arad am încassat pentru 12 drumuri Cor. 1,501.80, iar în 1917, când ne-am reîntors din refugiare, pentru trei călătorii la Budapesta și una la Arad, am încassat Cor. 1,083.—. În reasumat în cei 6 ani încheiați călătoriile mele — abstrăgând dela serviciile ce voiu fi făcut — s'au încheiat cu o sarcină pentru contul speșelor de Cor. 2,296.80.

Dar, Onorată Adunare Generală, când interesul institutului a cerut, am fost nevoit să particip și la prețuirile și stabilirile pagubelor de incendiu. Anume, până la izbucnirea războiului în 1914, participam numai la resolvirea pagubelor mai mari și mai gin-gașe. De atunci încoace — înrolat fiind prețuitorul nostru — a trebuit să particip ori când a fost lipsă. Cheltuelile cauzate de mine institutului, sub acest titlu, fac

în 1913	pentru	4	cauze de pagube	Cor.	137.24
"	1914	18	" " " "	"	639.46
"	1915	19	" " " "	"	560.90
"	1916	1	" " " "	"	27.80 și
"	1917	9	" " " "	"	407.62
Total					Cor. 1,773.02

Fie-mi permis să observ, că nici aceste călătorii nu s'au sfârșit fără beneficiuri materiale pentru institut. Nu e aci locul și nici timpul să arăt în cifre aceste beneficii.

În fine am mai făcut două călătorii, în două cauze de pagube de viață, cari au costat pe institut Cor. 135.50, dar au avut de rezultat un beneficiu material — deasemenea pentru institut, de Cor. 2,560.—.

Iată, Domnilor, socoteala tuturor, dar absolut a tuturor călătoriilor mele în decursul celor 6 ani trecuți. Comitetul de supraveghiere a verificat, și după conturi și după calculări, toate cifrele ce V'am arătat și dacă va afla de bine, Vă poate face și dânsul raport în această privință. Scopul mi-a fost totdeauna să cruț institutul și l-am și cruțat, pe cât am putut. Prea ușor și cu tot dreptul aș fi putut încassa — pentru ostenele și serviciile mele — și diurnele și speșele și și proviziunile de afaceri. Că n'am făcut-o, n'am regretat și nu voiu regreta nici în viitor.

Să trec mai departe! Dv. ați fi chemați — în sensul propunerilor — să Vă pronunțați și cu privire la ocupațiunile laterale ale funcționarilor. Or, astfel de ocupațiuni a.n numai eu singur și deci numai la mine se pot referi: «sporirea veniturilor unor particulari» și «pierderile de timp scump pentru banca de asigurare». Dați-mi voie deci să Vă expun situația și sub acest raport.

Sunt — cum știți — secretarul «Solidarității», pe care o servesc de când s'a conceput ideea ei. Îmi dă destul de lucru și pentru mine e o sarcină destul de grea. Ce m'a ținut însă legat de această instituțiune nu este remunerația de câte Cor. 100 lunar, ce o primesc și cu care nu mi-se resplătește nici măcar lucrările fizice de birou. Este devotamentul pentru o cauză obștească și — nu tăgăduesc — convingerea dovedită, că servesc interesele băncii noastre de asigurare prin aceea, că întrețin legături — în această calitate — cu toate băncile românești. Eu sunt încredințat, că serviciile mele de secretar al «Solidarității» au fost în favorul băncii de asigurare, inițiată și fondată de această instituțiune. Aș putea aduce chiar și dovezi materiale.

Revizor al «Solidarității» n'am fost și nu sunt. În anii de războiu, din necesitate pentru instituțiune și la cererea direcțiunii ei, am făcut unele revizii, special în primăvara anului curent. Acestea din urmă le-am făcut însă la insistența unor venerabili bărbați din părțile sălăgene, pe cari nu-i puteam refuza.

Sunt mai departe secretar al fundațiunii ziarștilor. N'am căutat, n'am cerut această situație. Mi s'a dat — cum poate mărturisii un membru al Epitropiei fundațiionale, prezent în această adunare — fără să fi fost măcar întrebat prealabil, dacă o pot sau nu primi. Iar dacă — la insistența specială a inițiatorului fundațiunii — am primit funcțiunea de secretar și am căutat să-mi fac datorința, Vă rog să-mi credeți, că am fost determinat mult și de faptul, că prin legăturile mele — în această calitate — cu presa, indirect să servesc și interesele băncii de asigurare. Și le-am și servit, căci am avut bunăvoința presei pentru societatea noastră, bunăvoință, care nu s'ar fi putut asigura în schimbul pașalelor și altor favoruri materiale. De prezent, de pildă, un institut românesc cheltuiește sume neobicinuite la noi pentru a câștiga bunăvoința presei. Nu știu însă dacă a ajuns sau va ajunge aceea, ce am ajuns noi, în

schimbul serviciilor mele de secretar al fundațiunii ziaristilor. — Remunerații dela fundațiune n'am nici un filer și nici restituiri de cheltueli.

Sunt — în rândul al treilea — din incredințarea «Solidarității» și membru în Comitetul consultativ al Centralei institutelor financiare din Budapesta. În afară de spesele efective de drum pentru una-două ședințe pe an, nu primesc nici un alt beneficiu. Ca membru în direcțiunea «Albinei» am primit tantiemă, în mediu, anual Cor. 1,430 — iar tantiemele de câte 65—120 cor. dela alte trei institute mai mici, așa cred, nu-mi pot spori atât de mult venitele, ca să fiu invidiat.

Acestea sunt, Domnilor, ocupațiunile mele laterale, pe lângă cari — spre a fi complet — ar mai fi de menținut locurile ce ocup în corporațiuni bisericesti. Acum, oricând veți află de bine, binevoii a Vă spune cuvântul. Măsura Vi-o dă dl Dr. Amos Frâncu, când Vă propune să enunțați, că nici un funcționar, nici cu permisiunea direcțiunii, nu poate fi membru în corporațiuni la cari banca noastră nu figurează ca acționar. Ei bine, banca noastră nu poate fi acționar nici la «Solidaritatea», nici la «Fundațiunea ziaristilor», nici la «Centrala institutelor financiare», nici în corporațiunile noastre de altă natură și nu este acționar nici la «Albina», nici la alte bănci românești, ci, până acum, exclusiv numai la «Economul». Dacă s'ar primi deci o propunere, ca cea a d lui Dr. Amos Frâncu, chestiunea ocupațiunilor mele laterale s'ar rezolvi radical și definitiv.

Onorată adunare generală! Relațiunile mele de serviciu cu banca noastră de asigurare sunt normate prin un contract, care nu-mi stângenește libertatea de acțiuni cinstitute și lucrative în nici o privință. Aș putea prea ușor să mă pun pe baza acestui contract. Nu o fac. Pentru mine n'au fost și nu vor fi nici de aici înainte determinătoare literile moarte ale contractului, ci conștiința mea, care mă obligă să-mi îndeplinesc datorințele, cât mai bine. Admit, că uneori în orele de birou ale băncii de asigurare, săvârșesc și lucrări de ale altor instituții, ce servesc, dar, în schimb, pentru bancă, jertfesc bucuros și multe oare, în afară de cele oficioase. Din cauza ocupațiunilor mele, numite mai înainte, societatea noastră n'a suferit nici o pagubă, nici morală, nici materială.

În sfârșit declar, că nu sunt în contra regulamentelor și pragmaticei de serviciu. Din contră, le apreciez. Să le facem, dacă trebuie. Însă ele nu vor putea înlocui nici când, aceea ce trebuie să aibă, înainte de toate, un funcționar: conștiință și devotament. Eu am ținut seamă de aceste două îndatoriri morale totdeauna și voiu ține și de aici înainte, cât timp îmi va fi dat să stau în serviciul D-Voastre. Conștiința datorințelor îndeplinite cu devotament mi-au dat baza morală de a mă prezentă fără temere în fața judecății D-Voastre. V'am spus tot, dar absolut tot. Puteți judecă.

Nu sunt atât de naiv să-mi închipui, că activității mele nu i-s'ar putea face critică îndreptățită. Și nu sunt nici încăpăținat pentru ideile mele. Critica obiectivă și sfaturile D-Voastre sau ale oricui le primesc cu recunoștință.

Am terminat.

Tratatul de pace cu România.

— Partea economică. —

Asupra părții economice a tratatului de pace încheiat la 7 crt. cu România, comunicatele oficiale apărute pân' acum conțin numai date de tot puține și mance.

Motivul este, probabil, că o mulțime de chestiuni, de natură economică au rămas să se reguleze între monarhie și România ulterior, prin convenții speciale.

Cu toate acestea principiile fundamentale ale acestor convenții sunt de pe acum stabilite. Sunt următoarele:

Se va încheia cu România o convenție comercială pe circa 10—12 ani. Dispozițiile de pân'acum privitoare la importul de animale vii, se va modifica esențial. Pân'acum, pe baza convenției comerciale din anul 1909, se putea importa din România, precum se știe, numai carnea proaspătă și numai un anumit contingent. În viitor, probabil, se vor putea importa și animale vii. Ce contingent încă nu se știe.

România s'a obligat a vinde puterilor centrale întreg plusul recoltelor sale din 1918 și 1919, pe lângă prețurile fixe stabilite, cari, de sigur vor fi mai urcate, decât prețurile timpurilor de pace, dar probabil mai mici decât prețurile maxime actualmente în vigoare în Ungaria și în Austria.

Cheltuielile armatei de ocupațiune, care deocamdată rămâne în țară, le poartă România. Tot asemenea va fi a se restitui pagubele de războiu, cauzate particularilor prin confiscări de avere etc. De importanță este aceasta dispoziție pentru întreprinderile ungare și austriace etablate în România și interesate acolo cu capitaluri mari.

Dispoziții importante conține convenția referitoare la petrol. Conform acestora anumite terenuri petrolifere din România se vor lua în arândă de către țările puterilor centrale. Guvernul român este obligat a recunoaște ca valide contractele de arândă încheiate de administrația militară cu o nouă societate petroliferă creată de guvernul german, cu privire la anumite terenuri petrolifere ale statului. Valorile (averea) unor societăți petrolifere, ce lucrează cu capital străin dușman, vor fi trecute la noua societate petroliferă. Guvernul român este obligat a introduce monopolul de stat asupra petrolului și a transmite dreptul de monopol asupra unei societăți speciale, ce se va crea din partea guvernului german și austro-ungar.

Importante sunt mai departe dispozițiile referitoare la navigațiunea dunăreană. Comisiunea dunăreană va funcționa mai departe sub denumirea «Comisiunea pentru gurile dunării». Sfera ei de competență se extinde asupra circulațiunii pe Dunăre, dela Brăila în jos, inclusiv portul. În comisiunea aceasta însă își vor avea reprezentanții numai țările limitrofe cu Dunărea și cu partea europeană a Mării

negre. În sensul convenției dunărene dela 1857, precum se știe, erau reprezentate în comisiunea dunăreană și Anglia, Italia și Franța.

De sfera de competență a comisiunii amintită va aparține și brațul Chilia a Dunării. România recunoaște libertatea navigației pe Dunăre și renunță la perceperea taxelor de pân'acum de $\frac{1}{2}\%$ a valorii bunurilor transportate. Perceperea taxelor de transport încetează definitiv cel mult după 5 ani. Monarhia din contră va fi în drept a încasa taxe pentru navigația dela Dunărea de jos și la Porțile de fer.

Puterile centrale, precum și România va putea pune în circulație pe Dunăre și vapoare de războiu, iar la gurile Dunării vor putea ține în permanență, câte două vapoare de războiu ușoare.

Prin dispoziția aceasta se asigură monarhiei dreptul navigației libere spre Marea neagră, ceea ce în baza convenției dunărene vechi România contestă pân'acum și provocându-se la drepturile sale de suveranitate teritorială pune nenumărate piedeci circulației monarhiei spre Marea neagră.

CRONICĂ.

Rugare către băncile noastre. Rugăm on. noastre institute de bani, cari au primit «Chestionarul pentru Anuarul băncilor române» pe 1919 să binevoiască a ne retrimite de urgență aceste chestionare umplute în regulă, pentru a putea aranja materialul pentru tipar.

Institutele, cari nu ar fi primit «Chestionarul» sunt rugate a-l reclama și le vom trimite, din nou, cu întoarcerea poștei.

Războiul economic după încheierea păcii. «National-tidende» din Copenhaga publică următoarea știre din London: Comitetul instituit pentru a cercetă, care va fi cea mai bună politică pentru comerțul englez și industria engleză după războiu, a dat publicității următoarea declarație:

Comitetul nu poate recomanda boicotarea generală a puterilor centrale după războiu; recomandă însă aliaților (antantei), ca prin demersuri comune să-și asigure materiile prime necesare. Astfel ar fi a se sistă, după războiu, pentru un timp mai îndelungat întreg exportul de lână din Australia și Africa de sud, în țările puterilor centrale; asemenea exportul de mineralii din imperiul britic.

Un conduct pentru petrol din Ploiești la Oderberg. În fața enormelor greutatea de transport a petrolului din România în Austro-Ungaria și Germania, greutatea provocate de lipsa de vagoane, s'a ivit în Berlin ideea, de a construi un conduct direct Ploiești—Oderberg. De prezent costă transportul a 10 tone de petrol, a căruia preț în România este cca 900 Marce—2,100 Marce rotund. Conductul proiectat va avea o lungime de 1,200 Km. și-ar putea fi terminat

în câteva luni. Cheltuielile s'ar urcă la 150 milioane Marce. Cantitatea de petrol ce ar putea sosi pe calea aceasta la Oderberg, ar fi 30—40 litre pro secundă, așadară 2600—3300 metri cubici pro zi. Cheltuielile de construcție, întreținere a conductului, dobânda și amortizarea capitalului investit, nici pe departe nu ar reclama așa sume mari ca cheltuielile actuale de transport. Cheltuielile de transport pe 10 tone petrolu s'ar urcă abia la 50 Marce.

Urcarea capitalului la „Vulturul” în Sânmărtin. Atragem atențiunea asupra prospectului de emisiune al institutului «Vulturul» din Sânmărtin, apărut în Nr. nostru penultim. Prin marile întreprinderi comerciale și industriale, ce încep a se stabli în Sânmărtin, dela deschiderea și exploatarea conductelor de gaz metan încoace acest orașel promite a deveni un însemnat centru economic, împrejurare favorabilă și pentru institutele financiare de acolo.

Necrolog. *Alexandru Gaia*, contabil la institutul «Arieșana» în Turda, a repausat la 7 Maiu st. n. în etate de 62 ani.

Contribuiri pe seama „Asociațiunii”.

III.

În săptămânile din urmă (din 9 Aprilie n. până astăzi) au mai intrat, pe seama «Asociațiunii» și a instituțiilor ei, următoarele contribuiri, pentru care de asemenea exprimăm cele mai călduroase mulțumiri:

A. Institute de credit:

1. «Timișana», în Timișoara	Cor.	300—
2. «Sentinela», Satul-nou	„	200—
3. «Cordiana», Fofeldea	„	30—
4. «Zlăgnea», Zlatna	„	100—
5. «Albina», Sibiu	„	7,000—
6. «Chiorana», Șomcuta-mare	„	500—
7. «Brădetul», Orlat	„	230—
8. «Grănișterul», Dobra	„	100—
9. «Someșana», Dej	„	100—
10. «Progresul», Ilia	„	100—
11. «Pruna», societate comercială Ilia	„	200—
12. «Geogeană», Geoagiul de jos	„	200—
13. «Porumbăceana», Porumbacul inf.	„	50—
14. «Ardeleana», Orăștie	„	1,000—
15. «Vlădeasa», Huedin	„	300—
16. «Selăgeana», Jibou	„	200—
17. «Făgețana», Făget	„	200—
18. «Steaua», Petre	„	30—
19. «Maramurășana», Sighetul Marm.	„	40—

Suma: Cor. 10,880—

Contribuire anterioare: „ 5,175—

Impreună: Cor. 16,055—

B. Particulari:

1. Constantin Cothișel, preot, Gertege	Cor.	100—
2. Un anonim, Oradea-mare, prin dl Dr. Coriolan Pap,	„	1,000—
3. Antoniu Mocsonyi de Foen, mare proprietar, Bulciu, (contribuire nouă, pe lângă suma de Cor. 1,000 din conspectul II)	„	500—
4. Avram S. Păcurar, protopop, Mercurea	„	20—

5. Dumitru Baciu, croitor	Cor.	10—
6. Ilie Floașiu, comerciant	"	20—
7. George Stenese, măcelar	"	10—
8. Nicolae Baciu, pantofar	"	10—
9. Paraschiva Ciuruga, birtășiță	"	5—
10. Ioan Muntean, măcelar	"	10—
11. Ioan Boeriu, preot, Lechința	"	50—
12. Dr. Aurel Lazar, avocat, Oradea-mare	"	300—
13. Maria I. Ciurcu, soție de comerc., Brașov	"	400—
14. Ioan Ilieș, protopop, Șomcuta-mare	"	50—
15. Dr. Aurel Nyilvan, avocat Șomcuta-mare	"	50—
16. Isidor B. Hangea, paroh, Bucium	"	50—
17. Ștefan Pop, învățător confes., Posta	"	30—
18. Teodor Blaga, inv. în pens., Șomcuta-mare	"	22—
19. Simeon Pinteș, par., Hosufalău	"	20—
20. George I. Radocea, contabil, Șomcuta-mare	"	20—
21. Alexandru Nyilvan, cassier, Șomcuta-mare	"	20—
22. Victor Marc, jurist, Șomcuta-mare	"	20—
23. George Lengyel, învățător, în pensiuine	"	20—
24. Augustin Drăgan, funcț. de bancă, Șomcuta-mare	"	8—
25. Dr. Teodor Mihali, avocat și deputat dietal și D-na Eleftera n. Porescu, Dej	"	1,000—
26. Dr. Ștefan Rozvány, avocat, Ilia	"	100—
27. P. C. S. Roman Ciorogariu vicar episcopesc Oradea-mare	"	100—
28. Iosif Indrieș, proprietar, Băcăinți	"	50—
29. Ioan Martin, notar în pensiuine Fildul de mijloc	"	100—
30. Ioan Gall, notar și mare propr., Săcuietiu	"	100—
31. Iuliu Poruțiu, director de bancă i. p. Almașul mare	"	100—
32. Dr. Andreiu Pop, avocat, Huiedin	"	50—
33. Dr. Simeon Pop, dir. de bancă Huiedin	"	50—
34. Dr. Sabin Varna, avocat, Huiedin	"	50—
35. Ștefan Pop, preot, Fildul de mijloc	"	50—
36. Mihaiu Marinceș, cassier de bancă și mare proprietar, Huiedin	"	50—
37. Ioan Pecea, cantor, Huiedin	"	10—
38. Ioan Lupaș, econom, Fildul de mijloc	"	5—
39. Dr. Ladislau Gyurkó, avocat Jibou	"	100—
40. Augustin Oprîș	"	10—
41. Mihaiu Pop, prot., Cuceu	"	20—
42. Emeric Pop, director de bancă, Jibou	"	20—
43. Teofil Dragomir, proprietar, Lupoiaia	"	20—
44. Simeon Meciu, paroh, Traniș	"	20—
45. Vasile Pop, protopop, Criștolțel	"	20—
46. Ioan Cioban, preot	"	10—
47. Laurențiu Bran, preot	"	30—
48. Vasiliu Sestraș	"	10—
49. Alexiu N. Coste	"	10—
50. Dionisiu Pop-Moldovan	"	40—
51. Demețriu Marcu	"	2—
52. Nicolau Ivan, asesor consistorial, Sibiiu (contribuție anuală, în amintirea nepotului său Nelu Stroia)	"	200—
53. Dr. Aurel Vlad, avocat, și mare proprietar Orăștie, împreună cu D-na	"	1,000—
54. Dr. Nicolau Schiau, avocat, Mercurea	"	50—
55. Dr. Vasile Lohan, profesor Lugoj	"	100—
56. Petru Mladin, medic, Lugoj	"	100—
57. Mateiu C. Jiga, director de bancă, Făgăraș	"	50—

Suma: Cor. 6,162—

Contribuirile anterioare: „ 13,020—

Impreună: Cor. 19,182—

Sibiiu, 9 Maiu n. 1918.

Biroul «Asociațiunii».

Sumarul:

Contribuția de avere odată pentru totdeauna. — Pro domo. — Tractatul de pace cu România. — *Cronică*: Rugare către băncile noastre. Războiul economic după încheierea păcii. Un conduct pentru petrolul din Ploiești la Oderberg. Urcarea capitalului la «Vulturul» în Sănmărtin. Necrolog. — *Contribuiri pe seama «Asociațiunii».*

„Reuniunea de înmormântare” în Borgoprund.**CONVOCALLRE.**

P. T. D. ca membri a «Reuniunii de înmormântare» din Borgoprund, sunt invitați prin aceasta la

Adunarea generală,

care se va ține la 9 Iunie 1918, la 3 ore p. m., în cancelaria comunală din Borgoprund.

ORDINEA DE ZI:

1. Deschiderea adunării generale prin președinte.
2. Alegerea alor 2 membri verificători.
3. Raportul cassarului și prezentarea bilanșului pro anul 1917.
4. Eventuale propuneri.

2—3

Borgoprund, la 1 Maiu 1918.

Direcțiunea.**„ARDELEANA”,**

instituit de cred. și econ. soc. pe acții în Orăștie—Szászváros.

Publicațiune de exarândare.

«ARDELEANA», instituit de credit și economii, societate pe acții în Orăștie, dă în arândă pe 3 ani și anume pe 1919, 1920, 1921 următoarele moșii:

Pe hotarul comunei Vinț (Alvincz) lângă gară un complex arător de 93 jugăre, cu arândă minimală de Cor. 8,000— la an.

Pe hotarul comunei Ilia (Marosillye) o moșie de 68 jugăre, din cari 50 arător, iar 18 grădină cu pomi, cu arândă minimală tot de Cor. 8,000— la an.

Ofertele să se înainteze la adresa institutului până la 15 Iunie a. c. Direcțiunea își rezervă dreptul a accepta plus-ofertul, care-l va afla mai convenabil.

1—2

Orăștie, la 10 Maiu 1918.

Direcțiunea.**Caută post.**

Un tânăr liber de miliție, absolvent al școalei comerciale, cu 2 ani praxă de bancă, caută aplicare la bancă sau altă întreprindere comercială. Adresă o comunică administrația «Rev. Econ.» sub deviza „Sprint”.

1—2

Caută post.

O domnișoară absolventă de școala comercială, cu praxă de bancă de 7 ani, care posedă limba română, maghiară, puțin și cea germană, atât în scris cât și vorbit și știe independent să conducă contabilitatea, **caută un post de contabil** la o bancă românească. Ofertele sunt a se adresa la administrația «Revistei Economice».

1-3

De vânzare.

O mașină de scris YOST

aproape nouă și în stare foarte bună. Prețul **K 3,000**—.

Se poate vedea zilnic între oarele 2 $\frac{1}{2}$ —3 $\frac{1}{2}$ d. a.
 :- SIBIIU, strada Seiler Nr. 3. (Parterre) :-

Pentru reflectanții în afară de Sibiu mijlocește cumpărarea, din bunăvoință, **Administrația „REVISTEI ECONOMICE”**.

Insoțirea de credit în Danoș. — Dánosi Hitelszövetkezet (Nagyküküllő m.).

Activa — Vagyon.		Contul Bilanț cu 31 Dec. 1917.		Mérleg-számla 1917. dec. 31-én.		Pasiva — Teher.	
		K	f			K	f
Cassa în număr — Pénztár készlet	5,815	—		Capital de cvote — Részjegyek	2,340	—	
Imprumut de războiu — Hadikölcsön	2,100	—		Fond de rezervă — Tartalék alap	3,556	26	
Acții la bănci — Részvények	200	—		Fondul: Realități — Ingatlanok alapja	3,853	—	
Imprumuturi — Kölcsönök	36,100	—		Depuneri spre fructific. — Takarékbetétek	52,714	37	
Cumpănă — Hidmérleg	300	—		Interese anticidate — Előlegezett kamatok	135	88	
Depuneri proprii — Saját betétek	18,684	51		Profit curat — Tiszta nyereség	600	—	
			63,199	51			63,199
							51
Debit — Tartozik.		Contul Profit și Perdere.		Nyeresség- és Veszteség-számla.		Credit — Követel.	
		K	f			K	f
Inter. de cont-curent — Folyószámla kamat	1,673	—		Interese de împrumuturi — Kamat bevétele	1,626	31	
Interese după depuneri — Betéti kamat	1,732	39		Proviziuni și interese restante — Jutalékok			
Contribuție: — Adó:				és késedelmi kamatok	2,379	53	
directă și aruncuri — egyenes				Venite dela cumpănă — Hidmérleg hozama	485	70	
és pótdó	306	73		Dividendă — Részvények kamatai	93	70	
10% după inter. de depun. —				Venite dela arândă — Földhaszonbér	373	83	
10% a betéti kamat után	173	08	479	Interese după depunerile proprii — Saját			
Ajutor bisericei — Segély az egyháznak	180	—	81	betéti kamatok	184	51	
Remunerații — Tiszteletdíjak	150	—					
Chirie — Házbér	50	—					
Spese de administrare — Kezelési költségek	250	15					
Porto postal — Posta költség	28	23					
Profit curat — Tiszta nyereség	600	—					
			5,143				5,143
			58				58

Daneș (Dános), la 31 Decembrie 1917.

Pompiliu E. Constantin m. p.,
 director — igazgató.

Ioan Bendorfean m. p. (228),
 cassar — pénztárnok.

DIRECȚIUNEA: — AZ IGAZGATÓSÁG:

Zaharie Medrea m. p., președinte — elnök.

Ioan Tilicea m. p. (37), v.-preș — alelnök.

Ioan Langa m. p. (225).

Zaharie Cristea m. p. (51).

Ioan Cristea m. p. (218).

Subsemnatul comitet de supraveghiere examinând conturile prezente, le-a aflat în regulă și în consonanță cu registrele. — Alólírott felügyelő bizottság jelen számlákat megvizsgálván azokat helyesnek, és a könyvekkel egyhangzóknak találtuk.

Daneș (Dános), la 10 Maiu 1918.

Petru Dopp m. p., preș. — elnök.

Nicolae Bogolea m. p., vice-preș. — alelnök.

Eroftie Cristea m. p. Ioan Hudea m. p. (63).

Vasiie Constantin m. p. Ioan Crișan m. p. (27).